

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Kaźmierak

Protokolant: sekr. sąd. Anna Krzesłowska

po rozpoznaniu: w dniu 25 listopada 2015 r. w Ł.

sprawy z powództwa: Agencji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

przeciwko: E. K.

o: zobowiązanie do udzielenia informacji

1. zobowiązuje E. K. do udzielenia Agencji (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. następujących informacji:

A. czy w roku 2012 korzystała z materiału ze zbioru odmian ziemniaka o nazwach: A., A., (...), A., B., B., (...), B., C., C., C., D., E., (...), E., F., (...), G., G., G., G., G., H., H., H., (...), I., J., J., J., K., (...), M., M., M., M., N., (...), P. (dawniej P.), P., R., R., S., S., (...), S., S., Ś., T., T., U., Z., Z., Z., Z., Ż.,

B. czy w roku 2013 korzystała z materiału ze zbioru odmian ziemniaka o nazwach: A., A., (...), A., B., B., (...), B., B., B., C., C., C., D., (...), F., (...), G., G., G., G., G., H., H., H., I., I., (...), I., J., (...), J., J., J., K., K., K., (...), M., M., O., (...), P. P. (dawniej P.), P., R., R., S., S., (...), S., S., Ś., T., T., Z., Z.,

C. czy w roku 2014 korzystała z materiału ze zbioru odmian roślin:

a) jęczmień jary: A., A., B., B., (...), B., B., F., G., J., J., K., K., M., N., N., P., P., P., R., (...), R., R., R., R., (...), W.,

b) jęczmień ozimy: B., B., B. B., B., K., K., W.,

c) owies: A., A., B., B., B. C., C. D., F., F., F., (...), M., (...), S., (...),

d) pszenica twarda: K. (...) 87,

e) pszenica zwyczajna jara: (...) B., (...), G., H., I., (...), K., Ł., (...), N., (...) S., (...), P., R., R., R., (...), Ż.,

f) pszenica zwyczajna ozima: A., B., (...), B., D., F., (...) F., (...), I., J., K., K., K., (...), M., M., (...), N., N., N., (...) (...), (...), S., (...) S., S., S., S., (...), T., T., (...), Z., Z.,

g) pszenżyto jare: A. K., M., M., M.,

h) pszenżyto ozime: A., A., A., A., A., B., B., (...), E., F., G., H., J., K., M., (...), P., (...) P., S. T., T., T., (...), T., (...), W., W. ,

i) żyto jare: B.,

j) żyto ozime: A. (d. E.), B., D. R., H., H., K., M., R., (...), W.,

k) rzepak jary: B., F., (...), M., S. S.,

l) rzepak ozimy: B., B., B., B., B., B., D., L., L.,

L., M., (...),

m) len zwyczajny (oleisty): J. (dawniej J.), (...),

n) bobik: A., A., (...), K., L., O., O., T.,

o) groch siewny: A. (...), B., C., E., E., L., M., (...), M., M., M., M., M., P., R., S., T., T., W., W.

p) łubin wąskolistny: B. B., B., C., D., E. G., (...),

K., N., O., (...), W.,

r) łubin żółty: D., (...), T., T.,

s) wyka siewna: I.;

t) ziemniak: A., A., (...), A., B., (...), B., B., B., B., C., C., C., D., (...), F., (...) G., G., G., G., G., H., H., H., I., I., (...) I., J., (...), J., J., J., K., K., L., (...), M., M., M., O., (...), P. P. (dawniej P.), P., R., R., S., S., (...), S., S., Ś., T., T., Z., Z.

- jako materiału siewnego, a jeżeli tak, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany, czy też z materiału takiego nie korzystała;

2. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

3. znosi koszty procesu pomiędzy stronami.

Sygn. akt IIC 758/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 maja 2015 roku, skierowanym przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. wniosła o zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji czy pozwana w latach 2012, 2013 i 2014 korzystała z materiału ze zbioru roślin typu jęczmień, owies, pszenica, pszenżyto, żyto, rzepak, len, lucerna, bobik, groch, łubin, wyka oraz ziemniak o nazwach szczegółowo w pozwie wymienionych. Ponadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu w wysokości 904 złotych. W uzasadnieniu pozwu, powódka wskazała, iż jest organizacją hodowców w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie prawnej roślin i jest uprawniona do domagania się od pozwanej, będącej posiadaczką gruntów rolnych, udzielenia informacji o korzystaniu z odmian, do których wyłączne prawo służy hodowcom, których reprezentuje. Przed procesem powódka wzywała pozwaną do udzielenia tychże informacji lecz bezskutecznie. Dlatego też wystąpienie z tzw. powództwem informacyjnym stało się konieczne.

(pozew k- 2-15)

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 lipca 2015 roku, pozwana nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Pozwana podniosła, iż żądanie jest bezzasadne, gdyż w 2012 i 2013 roku była posiadaczem gruntów o powierzchni poniżej 25 ha, a zatem obowiązek udzielenia informacji jej nie dotyczy jeśli chodzi o materiały typu jęczmień, owies, pszenica, pszenżyto, żyto, rzepak, rzepik, len, kukurydza, lucerna, bobik, groch, łubin, wyka. Ponadto pozwana zakwestionowała legitymację powoda do dochodzenia roszczenia podnosząc, iż nie wykazał on że jest organizacją hodowców.

(odpowiedź na pozew k- 139-144)

W odpowiedzi na powyższe powódka pismem z dnia 9 października 2015 roku zmodyfikowała powództwo - cofając je w odniesieniu do żądania informacji za rok 2012 i 2013 w zakresie jęczmienia, owsa, pszenicy, pszenżyta, żyta, rzepaku, lnu, bobiku, grochu, łubinu i wyki. Poprała zaś powództwo w zakresie żądania informacji odnośnie ziemniaka za lata 2012, 2013 oraz wniosła o udzielenie informacji czy w roku 2014 pozwana korzystała z materiału ze zbioru odmian roślin:

- a) jęczmień jary: A., A., B., B., (...), B., B., F., G., J., J., K., K., M., N., N., P., P., P., R., (...), R., R., R., R., (...), W.,
- b) jęczmień ozimy: B., B., B. B., B., K., K., W.,
- c) owies: A., A., B., B., B. C., C. D., F., F., F., (...), M., (...), S., (...),
- d) pszenica twarda: K. (...) 87,
- e) pszenica zwyczajna jara: (...) B., (...), G., H., I., (...) K., Ł., (...) N., (...) S., (...), P., R., R., R., (...), Ż.,
- f) pszenica zwyczajna ozima: A., B., (...), B., D., F., (...) F., (...), I., J., K., K., K., (...), M., M., (...), N., N., N., (...) (...), (...), S., (...) S., S., S., S., (...), T., T., (...), Z., Z.,
- g) pszenżyto jare: A., K., M., M., M.,
- h) pszenżyto ozime: A., A., A., A., A., B., B., (...), E., F., G., H., J., K., M., (...), P., (...) P., S. T., T., T., (...), T., (...), W., W. ,
- i) żyto jare: B.,
- j) żyto ozime: A. (d. E.), B., D. R., H., H., K., M., R., (...), W.,
- k) rzepak jary: B., F., (...), M., S. S.,
- l) rzepak ozimy: B., B., B., B., B., B., D., L., L.,
L., M., (...),
- m) len zwyczajny (oleisty): J. (dawniej J.), (...),
- n) bobik: A., A., (...), K., L., O., O., T.,
- o) groch siewny: A. (...), B., C., E., E., L., M., (...), M., M., M., M., M., P., R., S., T., T., W., W.
- p) łubin wąskolistny: B. B., B., C., D., E. G., (...),
K., N., O., (...), W.,
- r) łubin żółty: D., (...), T., T.,
- s) wyka siewna: I.;
- t) ziemniak: A., A., (...), A., B., (...), B., B., B., B., C., C., C., D., (...), F., (...) G., G., G., G., G., H., H., H., I., I., (...) I., J., (...), J., J., J., K., K., L., (...), M., M., M., O., (...), P. P. (dawniej P.), P., R., R., S., S., (...), S., S., Ś., T., T., Z., Z.

oraz w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany , czy też z materiału takiego nie korzystała. Ponadto wniosła o zasądzenie tytułem kosztów procesu kwoty 1.474 złote.

(pismo procesowe k- 157-168)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Agencja (...) Spółka z o.o. z siedzibą w L. jest wpisana do KRS o numerze (...). Jak przedmiot działalności w (...) KRS wpisano min. działalność organizacji profesjonalnych (działalność organizacji hodowców w rozumieniu przepisów o ochronie wyłącznego prawa do odmian roślin). Wspólnikami powódki są hodowcy. W 2012 roku spółka liczyła 19 wspólników, w 2013 – 20 i w 2014 roku 20. Między innymi były to spółki (...) spółka z o.o. w C., (...) spółka z o.o. – grupa (...) w S., (...) spółka z o.o. w K., (...) Spółka z o.o. z siedzibą w T..

(odpis KRS k-16-19, lista wspólników k- 20)

E. K. jest rolnikiem. Prowadzi gospodarstwo rolne we wsi F.. W 2012 roku była posiadaczem gruntów rolnych o powierzchni 24,18 ha, w 2013 roku o powierzchni 21,95 ha, w 2014 roku o powierzchni 41,65 ha .

(niesporne, decyzje o przyznaniu płatności k-144, 147, 148, 149)

W dniu 4 czerwca 2012 roku powódka wystąpiła do pozwanej z wnioskiem o udzielenie informacji o zakresie wykorzystywania przez nią materiałów ze zbioru odmian chronionych jako materiału siewnego. Do wniosku załączyła wykaz odmian roślin chronionych i cennik za wykorzystywanie odmiany. W 2013 roku powódka wystąpiła do pozwanej z identycznym wnioskiem. Zaś w dniu 28 listopada 2014 roku z wezwaniem przedsądowym. Wezwania pozostały bezskuteczne.

(wnioski k- 79 – 107, wezwanie k- 108)

W diariuszu Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych za lata 2012 – 2014 ujawnieni są hodowcy, będący wspólnikami powódki , posiadający wyłączne prawo do odmian:

- jęczmień jary: A., A., B., B., (...), B., B., F., G., J., J., K., K., M., N., N., P., P., P., R., (...), R., R., R., R., (...), W.,
- jęczmień ozimy: B., B., B. B., B., K., K., W.,
- owies: A., A., B., B., B. C., C. D., F., F., F., (...), M., (...), S., (...),
- pszenica twarda: K. (...) 87,
- pszenica zwyczajna jara: (...) B., (...), G., H., I., (...) K., Ł., (...) N., (...) S., (...) P., R., R., R., (...), Ż.,
- pszenica zwyczajna ozima: A., B., (...), B., D., F., (...) F., (...), I., J., K., K., K., (...), M., M., (...), N., N., N., (...) (...), (...), S., (...) S., S., S., S., (...), T., T., (...), Z., Z.,
- pszenżyto jare: A., K., M., M., M.,
- pszenżyto ozime: A., A., A., A., A., B., B., (...), E., F., G., H., J., K., M., (...), P., (...) P., S. T., T., T., (...), T., (...), W., W. ,
- żyto jare: B.,
- żyto ozime: A. (d. E.), B., D. R., H., H., K., M., R., (...), W.,
- rzepak jary: B., F., (...), M., S. S.,
- rzepak ozimy: B., B., B., B., B., B., D., L., L.,
L., M., (...),
- len zwyczajny (oleisty): J. (dawniej J.), (...),

- bobik: A., A., (...), K., L., O., O., T.,

- groch siewny: A. (...), B., C., E., E., L., M., (...), M., M., M., M., M., P., R., S., T., T., W., W.

- łubin wąskolistny: B. B., B., C., D., E. G., (...),

K., N., O., (...), W.,

- łubin żółty: D., (...), T., T.,

- wyka siewna: I.,

- ziemniak: A., A., (...), A., B., (...), B., B., B., B., C., C., C., D., (...), F., (...) G., G., G., G., G., H., H., H., I., I., (...) I., J., (...), J., J., J., K., K., L., (...), M., M., M., O., (...), P. P. (dawniej P.), P., R., R., S., S., (...), S., S., Ś., T., T., Z., Z..

(diariusz k- 23-78)

Powyższy stan faktyczny nie był objęty sporem. Pozwana nie kwestionowała prowadzenia gospodarstwa rolnego ani wyłącznego prawa hodowców do odmian. Wskazała jakiej wielkości gospodarstwo prowadziła w latach 2012 – 2014 . Spór ograniczył się jedynie do legitymacji procesowej powódki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne.

Jego postawę prawną stanowi przepis art. 23a – c Ustawy z dnia 26 czerwca 2003 roku o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2003 roku, Nr 137, poz. 1.300). Stosownie do brzmienia art. 23 a posiadacz gruntów rolnych może, za opłatą uiszczaną na rzecz hodowcy, używać materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmiany chronionej wyłącznym prawem, jeżeli materiał ten uzyskał w posiadanym gospodarstwie rolnym i użyje go na terenie tego gospodarstwa rolnego, z zastrzeżeniem ust. 3. Prawo do używania materiału ze zbioru jako materiału, dotyczy materiału siewnego następujących roślin: bobiku, grochu siewnego, jęczmienia, kukurydzy, lnu zwyczajnego (oleistego), lucerny siewnej, łubinu wąskolistnego, łubinu żółtego, owsa, pszenicy twardej, pszenicy zwyczajnej, pszenżyta, rzepaku, rzepiku, wyki siewnej, żyta, ziemniaka. Nie dotyczy odmian mieszańcowych i odmian powstałych ze swobodnego krzyżowania się linii gatunków obcopolnych (odmian syntetycznych). Bez uiszczania opłaty, o której mowa w ust. 1, materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmiany chronionej wyłącznym prawem mogą używać posiadacze gruntów rolnych o powierzchni:

- do 10 ha - w przypadku odmiany chronionej wyłącznym prawem będącej odmianą roślin, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. q;

- do 25 ha - w przypadku odmiany chronionej wyłącznym prawem będącej odmianą roślin, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a-p.

Stosownie zaś do treści art. 23a posiadacz gruntów rolnych, z wyłączeniem posiadacza gruntów rolnych określonego w art. 23 ust. 3, albo organizacja reprezentująca posiadaczy gruntów rolnych przekazuje hodowcom albo organizacjom hodowców, na ich wniosek, pisemną informację dotyczącą wykorzystania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Hodowcy albo organizacji hodowców przysługuje prawo kontroli zgodności uzyskanych informacji ze stanem faktycznym (art. 23c ust. 1).

Jak wynika z zestawienia powołanych przepisów organizacja hodowców posiada samodzielną legitymację do wystąpienia z roszczeniem informacyjnym (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 października 2013 r., IACa 538/13). Informacje wymienione w art. 23a ust. 4 ustawy służą ochronie praw wyłącznych gwarantowanych przez ustawodawcę, to podmiot

zobligowany ex lege do ich ujawnienia nie może uchylić się od tego obowiązku z powołaniem się na inne własne prawa nie pozostające w konkurencji z prawem wyłącznym do odmiany roślin.

Żądanie udzielenia informacji jako instrument ochrony uzasadnionych interesów hodowców przewidziany został również we wspólnotowych przepisach z zakresu ochrony własności intelektualnej w rolnictwie, zawartych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz.U. UE L 1994/227/1) oraz w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1768/95 z dnia 24 lipca 1995 r. ustanawiającym przepisy wykonawcze do ww. rozporządzenia Rady (Dz.U. UE L 1995/173/14). Wyżej wymieniona podstawa z art. 23a ust. 4 pkt 2 i 3 cytowanej ustawy zharmonizowana z powołanymi aktami prawa wspólnotowego uprawnia powoda jako organizację hodowców do monitorowania rynku odmian roślin i zasiewów i wykorzystywania przez rolników odmian stanowiących przedmiot ochrony. Do udzielenia informacji na wniosek hodowców zobligowani są wszyscy posiadacze gruntów rolnych o powierzchni od 25 ha (jeśli chodzi o w.w. odmiany roślin) i od 10 ha jeśli chodzi o ziemniaka, nawet jeśli nie korzystali z odstępstwa rolnego. W przypadku braku reakcji ze strony rolnika na wezwania do udzielenia przedmiotowych informacji hodowcy, może on wystąpić z powództwem o nakazanie udzielenia takich informacji, bez potrzeby wykazywania w tym względzie interesu prawnego w rozumieniu art. 189 K.P.C. Nie jest wymagane także wykazywanie okoliczności, że rzeczywiście doszło do wykorzystania materiału (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 464/13 OSNC 2015 nr 1, poz. 13, str. 84)

Kategoryczne brzmienie przepisu art. 23a cytowanej ustawy dowodzi, iż obowiązek udzielenia informacji przez rolnika ma charakter bezwarunkowy i nie jest obwarowany dodatkowymi wymogami, wystarczające w tym względzie jest samo żądanie hodowcy (organizacji hodowców).

W okolicznościach sporu powodowa spółka przedstawiła odpis z Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Przedsiębiorców listy wspólników za lata 2012 – 2014 a także diariusze Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych za lata 2012 – 2014. Dokumenty te pozwalają w bezsporny sposób ustalić krąg wspólników powodowej Spółki w poszczególnych latach, a także określić, czy i w stosunku do jakich odmian roślin przysługiwały tym podmiotom prawa wyłączne, co z kolei pozwala na przypisanie im statusu hodowcy w rozumieniu art. 2 ust. 7 w związku z art. 4 i art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin. Reasumując, strona powodowa jest legitymowana czynnie do wystąpienia z żądaniem pozwu. Występuje w sporze w imieniu własnym i na własny rachunek, jako uprawniona organizacja zrzeszonych w niej hodowców.

Pozwana zaś w 2012 roku była posiadaczem gruntów rolnych o powierzchni 24,18 ha, w 2013 roku o powierzchni 21,95 ha, w 2014 roku o powierzchni 41,65 ha .

Mając powyższe na uwadze, Sąd uwzględnił powództwo zgodnie z żądaniem.

Wobec częściowego cofnięcia powództwa w toku sporu, na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 4 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie.

Powód cofnął pozew ,uznając częściowo argumentację pozwanej, dlatego też w tym zakresie Sąd potraktował go jako przegrywającego sprawę. Ostatecznie powództwo zostało zatem uwzględnione połowicznie. Dlatego też Sąd na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. zniósł koszty pomiędzy stronami. Przy tak sformułowanym żądaniu trudno bowiem byłoby ustalić ich zakres.

z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.